

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS ja ETTEKIRJUTUS-HOIATUS avaliku teabe asjas nr 2.1-3/26/1281-2577-9

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Agnes Järvela
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	06.08.2026 Tallinn
Vaide esitamise aeg	26.06.2026
Teabevaldaja	Politsei- ja Piirivalveamet (70008747) e-posti aadress: ppa@politsei.ee
Teabevaldaja vastutava isik	peadirektor
Vaide esitaja (teabenõudja)	Pet Nutrition OÜ e-posti aadress: aleksei@husse.ee

RESOLUTSIOON

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 p 1, § 51 lg 1 p 4, haldusmenetluse seaduse § 85 p 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 75¹ lg 3 alusel teeb Andmekaitse Inspektsioon (AKI):

- 1) otsuse rahuldada vaie;
- 2) teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
Vaadata uuesti läbi vaide esitaja 05.06.2026 teabenõude teine punkt ja omalt poolt hinnata küsitud teabele kehtestatud juurdepääsupiirangu põhjendatust. Sõltuvalt sellest kas täiendada oma 19.06.2026 teabenõude vastuskirja teise punkti vastust või väljastada vaide esitajale tema soovitud teave ulatuses, millele ärisaladus ei kohaldu ega esine muid juurdepääsupiirangu kehtestamise aluseid.
- 3) otsuse määrata ettekirjutuse täitmise tähtajaks 21.08.2026. Samaks ajaks edastada koopia vaide esitajale edastatud täiendavast vastusest ka AKI-le.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest AKI-le.

VAIDLUSTAMISVIIDE

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui AKI rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

AvTS ei näe ette **teabevaldajale** vaide ja kaebuse esitamise võimalust AKI vaideotsusele ja ettekirjutusele.¹ VVS § 101 lõike 3 kohaselt erinevatesse valitsemisaladesse kuuluvate riigiasutuste õiguslikud vaidlused lahendavad asjaomased ministrid ning kokkuleppe mittesaavutamisel lahendab vaidluse Vabariigi Valitsus.

¹ Tallinna Ringkonnakohtu 14.06.2023 kohtumäärus 3-23-661, p 18.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS

Kui teabevaldaja jätab AKI ettekirjutuse täitmata, võib AKI pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks (AvTS § 10 lg-d 1 ja 4, § 53 lg 1).

FAKTIKALISED ASJAOLUD

- 1) 05.06.2026 esitas vaide esitaja Politsei- ja Piirivalveametile (PPA) teabenõude seoses riigihankega "Kuivtoidu ostmine teenistuskootidele" (viitenumber 296203), milles palus muu hulgas väljastada kõigi kuue pakkuja esitatud pakkumuse maksumuse vormid (Lisa 2) ilma hindadeta, kuid koos pakutud toodete nimetuste ning tehniliste parameetritega (teabenõude teine punkt).
- 2) 19.06.2026 vastas PPA teabenõudele (kiri reg nr 1.1-21/824-12), keeldudes vastavaks tunnistatud pakkumuste toodete nimetuste ja parameetrite väljastamisest, viidates pakkujate poolt ärisaladuseks märkimisele. PPA väljastas pakkumuste maksumuse vormid (Lisa 2) osas, milles need ei ole ärisaladusega kaitstud.
- 3) 26.06.2026 esitas vaide esitaja AKI-le vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED

Vaide esitaja palub AKI-l:

- 1) tuvastada, et PPA keeldumine vastavaks tunnistatud pakkumuste toodete nimetuste ja tehniliste parameetrite väljastamisest on vastuolus AvTS § 4 lg-ga 1, §-ga 7 ja riigihangete seaduse (RHS) § 46¹ lg 1 p-ga 3;
- 2) kohustada PPA-d väljastama vaide esitajale kõik pakkumuste maksumuse vormid (lisa 2) koos pakutud toodete nimetuste ja tehniliste parameetritega (toorvalk, rasvasisaldus, lihasisaldus jms) osas, milles need on vastavaks tunnistatud.

Vaide esitaja leiab järgnevat.

- 1) RHS § 46¹ lg 1 p 3 kohaselt ei või pakkuja märkida ärisaladusena asjade hankelepingute puhul "muid pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavaid pakkumust iseloomustavaid näitajaid". Toodete nimetused ja koostis on näitajad, mille alusel vastavus tehnilistele nõuetele tuvastati – need kuuluvad selle keelu alla.
- 2) Toodete nimetused ei vasta ärisaladuse tunnustele. Avalikult jaekaubanduses müüdavate toidukaupade nimetused ei vasta ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse (EKTÄKS) § 5 lg 2 järgi ärisaladuse tingimusele, sest need on kättesaadavad kõigile, kes kõnealuste toodetega tegelevad (jaemüüjad, tarbijad, konkurendid). Samuti ei saa tootjad, kes ise avaldavad oma toodete nimed veebilehel, tugineda EKTÄKS § 5 lg 2 kolmandale tingimusele, sest kaitsemeetmed puuduvad.
- 3) PPA enda AKI vaideotsuse tõlgendus on sisemiselt vastuoluline. PPA tugines tagasi lükatud pakkumuste suhtes AKI vaideotsusele nr 2.1-3/25/1781-3808-12 (12.01.2026 vastus). AKI seisukoht oli, et toodete nimed ei kahjusta ettevõtete ärihuve, kuna "tagasilükatud pakkumuses kajastatud tooted ei osutunud valituks". PPA teeb vahet tagasi lükatud ja vastavaks tunnistatud pakkumuste vahel, kuid see eristus ei ole EKTÄKS paragrahv 5 lg 2 seisukohalt põhjendatav – toodete nimed kui avalik teave ei muutu salajaseks üksnes seetõttu, kas pakkumus tunnistati vastavaks või mitte.
- 4) Pelgalt pakkuja soov ei asenda ärisaladuse õiguslikku testi. AvTS paragrahv 35 lg 1 p 17 kohaselt tunnistab teabevaldaja teabe asutusesiseseks üksnes juhul, kui selle avaldamine võib kahjustada ärisaladust. Teabevaldaja on kohustatud ise hindama, kas EKTÄKS paragrahv 5 lg 2 tingimused on täidetud. Pelgalt pakkuja soov teavet mitte avaldada ei asenda seda hindamist.

01.07.2026 vaide täpsustuses märgib vaide esitaja, et riigihankes pidid pakkujad täitma pakkumuse maksumuse vormi (lisa 2), mille esimene veerg oli PPA poolt eeltäidetud. Pakkujad pidid täitma eraldi veeru pealkirjaga „Pakutav toode (võimalusel esitada lisaks nt link tooteinfole)“, mis pidi sisaldama teavet pakutava toote nimetuse ja tehniliste parameetrite kohta. Nimetatud veeru sisu on tunnistatud ärisaladuseks ning PPA keeldus seda vaide esitajale väljastamast.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED

Vastusena AKI järelepärimisele vaidemenetluses esitas PPA 15.07.2026 vastuväite (kirja reg nr 1.6-7/105-2).

Tallinna Ringkonnakohtu 21.05.2026 otsuse resolutsiooni punkti 3 kohaselt jäeti rahuldamata Pet Nutrition OÜ taotlused nõuda PPA-lt välja kõigi riigihankes nr 296203 esitatud pakkumuste maksumuse täielikud vormid. Riigikohus jättis 05.06.2026 määrusega Pet Nutrition OÜ kassatsioonkaebuse menetlusse võtmata, seega jõustus Tallinna Ringkonnakohtu otsus. Vaatamata jõustunud, avaldaja kahjuks tehtud kohtuotsusele jätkab avaldaja teabenõuete esitamist riigihankes nr 296203 PPA-lt dokumentide väljanõudmiseks teabenõude egiidi all.

PPA on seisukohal, et õiguslikud vaidlused Pet Nutrition OÜ esindajaga erinevates instantsides on toimunud ärisaladuse sisu, sellele juurdepääsuõiguse võimaldamise ning riigihanke otsustamisprotsessis sisulist tähendust omavate asjaolude ning PPA võimalike rikkumiste üle. Oluline on siinkohal märkida, et ärisaladust saab sisustada ainult äriettevõtte ise ning kolmandatel isikutel – sh riigiasutustel puudub oskus ja teave hindamaks äriühingu poolt ärisaladuseks peetava teabe tõlgendamise õigsust ja selle võimalikku mõju äritegevusele ning kasumi teenimise eesmärgile. Seda eriti olukorras, kus riigihankes kaotanud osapool seab jätkuvalt kahtluse alla kõikide erinevates õigusvaidlustes osalenud vastaspoolte argumentid ning jõustunud kohtuotsuse.

PPA on AvTS § 9 sätestatud teabevaldaja kohustused täitnud ning väljastanud avaldajale korduvalt vastuseks tema varasematele teabenõuetele teabe maksimaalses võimalikus mahus, millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus. Seejuures märgib PPA, et antud pöördumiste puhul võib õiguslikku diskussiooni pidama jäädagi ärisaladuse sisulise ulatuse ning selle võimaliku piisava põhjendatuse üle, mis aga ei saa järelevalvemenetluse iseseisev eesmärk olla. Juhul kui AKI peab sellise õigusliku diskussiooni jätkamist siiski vajalikuks, tuleb sellesse kaasata ka äriühingud, kelle ärisaladuse üle vaidlus toimub ning kes oskavad ja saavad anda sisulise põhjenduse, miks nad on pidanud hankemenetluses esitatud konkreetset teavet ärisaladuseks.

Sõltumata vastuväitest palus AKI 16.07.2026 täiendavas järelepärimises PPA-lt selgitust, kas PPA 19.06.2026 teabenõude vastuskirjas 1.1-21/824-12 olevad teise küsimuse põhjendused on PPA enda hinnatu põhjal tehtud järeldused või üksnes pakkujate poolt ette antud selgitused. PPA vastas 24.07.2026, et Pet Nutrition OÜ on PPA poole korduvalt pöördunud erineva sisuga taotlustega juba ca aasta seoses riigihankega nr 296203 „Kuivtoidu ostmise teenistuskoores“. Pöördumiste lahendamise käigus on PPA pöördunud äriühingute poole, kelle tegevusega seotud teavet on erinevate pöördumiste käigus välja küsitud. Eeltoodule tuginedes ei ole tegemist PPA enda järeldusega, et tegemist on ärisaladusega, vaid äriühingute enda hinnanguga.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED

Vaide ese

1. Vaide esemeks on küsimus, kas PPA keeldus vaide esitajale väljastamast tema poolt küsitud riigihankega 296203 seotud pakkumuse maksumuse vormides (lisa 2) sisalduvad **toodete nimetused ja toodete tehnilised parameetrid** vastavalt avaliku teabe seaduse nõuetele.

2. Vaide esitaja on viidanud vaites mitmetele riigihangete seaduse punktidele ja toonud välja mh riigihangete seadusega seotud küsitavusi.

3. Ka PPA viitas oma 15.07.2026 vastuväites Tallinna Ringkonnakohtu lahendile 3-25-3019, kus lahendati riigihanke vaidlustuskomisjoni otsust. Selles kohtumenetluses jättis kohus mh rahuldamata Pet Nutrition OÜ taotluse nõuda Politsei- ja Piirivalveametilt välja kõigi riigihankes nr 296203 esitatud pakkumuste maksumuse täielikud vormid (ehk sisuliselt sama teabe, mida nüüd soovib vaide esitaja teabenõudega teabevaldajalt saada). Küll aga nähtub kohtulahendi põhjendustest, et Pet Nutritioion OÜ taotlus ei jäetud rahuldamata põhjendusega, et tegemist oleks olnud juurdepääsupiiranguga teabega, vaid seetõttu, et kohus ei näinud riigihanke vaidlustuskomisjoni otsusega seotud vaidluse lahendamiseks vajadust neid pakkumuse maksumuse vorme analüüsida (otsuse p 15). Seega lahendas kohus AKI arusaamise järgi selles osas menetluslikku küsimust, mis ei seondunud ärisaladuse olemasolu ja juurdepääsupiirangu küsimusega.

4. Tulenevalt mõlema poole viidetest riigihangete seadusele ja sellega seotud menetlusele rõhutab AKI, et ei lahenda selles vaidemenetluses riigihankega seonduvat, sh küsimust, kas riigihange viidi läbi kooskõlas riigihangete seadusega. Kõik viited sellele jäävad tähelepanuta, sh vaide esitaja tootemärgi omanikult kogutud tõend, kuna see puudutab riigihankega seotud sisulist küsimust. AKI lahendab üksnes küsimust, kas PPA on küsitud teabe – pakkumuse maksumuse vormides (lisa 2) sisalduvate toodete nimetuste ja toodete tehniliste parameetrite – väljastamisest keeldunud õiguspäraselt vastavalt avaliku teabe seaduse nõuetele. AKI-le teadaolevalt ei ole seda küsimust kohtumenetluses arutatud. Ka PPA ei esitanud AKI-le selle kohta täpsustusi ega vastupidist teavet.

Juurdepääs avalikule teabele ja teabenõude täitmine

5. AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave, mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. AvTS § 3 lg 2 järgi saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes juhul, kui selleks on seadusest tulenev alus. Juhud, millal teabevaldaja võib teabenõude täitmisest keelduda, on ära toodud AvTS §-s 23. AvTS § 23 lg 1 p 1 alusel võib teabevaldaja keelduda teabenõude täitmisest, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust. Sellisel juhul tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti (AvTS § 38 lg 2). Juhul kui mingile osale teabest seatakse juurdepääsupiirang ja selle väljastamisest keeldutakse, tuleb keeldumist ka põhjendada (AvTS § 23 lg 3).

6. AKI hinnangul ei ole antud juhul küsimust selles, et PPA on teabevaldaja ja küsitud teave on avalik teave AvTS § 3 lg 1 tähenduses.

7. PPA on küsitud teabe – toodete nimetused ja toodete tehnilised parameetrid – jätnud vaide esitajale väljastamata, viidates AvTS § 35 lg 1 p-le 17 ning EKTÄKS § 5 lg-le 2. Teabenõude 19.06.2026 vastuses nr 1.1-21/824-12 on PPA põhjendanud, et riigihankes 296293 osalenud pakkujad on PPA-le teada andnud, et ärisaladuse ulatus hõlmab Lisa 2 maksumuse vorme ning nende lisasid ning on palunud antud teavet (sh tagasilükkamise põhjendusi) mitte avaldada. PPA vastus teabenõudele (täpsemalt vastus teisele punktile) sisaldab põhjalikke kaalutlusi, miks tegemist on ärisaladusega ja miks küsitud teabe väljastamisest keeldutakse.

8. AvTS § 23 lg 1 p 1 võimaldab teabevaldajal keelduda teabenõude täitmisest, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust. Samas on vaide esitaja toonud vaides mh välja, et teabevaldaja on ise kohustatud hindama, kas EKTÄKS paragrahv 5 lg 2 tingimused on täidetud, pelgalt pakkuja soov teavet mitte avaldada ei asenda seda hindamist. AKI saab vaide esitajast aru nii, et tema hinnangul on PPA tunnistanud küsitud teabe ärisaladuseks, andmata seejuures omapoolset hinnangut sellele, kas kõnealune teave ka tegelikult vastab ärisaladuse tunnustele.

9. PPA on toonud AKI-le 15.07.2026 vastuväites välja, et riigiasutustel puudub oskus ja teave hindamaks äriühingu poolt ärisaladuseks peetava teabe tõlgendamise õigsust ja selle võimalikku mõju äritegevusele ning kasumi teenimise eesmärgile. Seda eriti olukorras, kus riigihankes

kaotanud osapool seab jätkuvalt kahtluse alla kõikide erinevates õigusvaidlustes osalenud vastaspoolte argumendid ning jõustunud kohtuotsuse. Oma 24.07.2026 täiendavas vastuskirjas ütleb PPA, et tema teabenõude täitmisest keeldumine selles osas tugines äriühingute teabele ja PPA ei ole ise teinud järeldust, kas tegemist on äriühingute ärisaladusega või mitte.

10. Eelnevast tõusetub küsimus, kas PPA on AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel kehtestanud juurdepääsupiirangu kooskõlas avaliku teabe seaduse nõuetega, sh kas PPA on hinnanud juurdepääsupiirangu kehtestamise põhjendatust. Sellest vastusest omakorda sõltub, kas teabe väljastamisest keeldumine on olnud õiguspärane. Nimelt on Tallinna Ringkonnakohus 09.05.2016 lahendi 1-15-8331 p-s 5.3 selgitanud:

„Iseenesest õige on kaitsja seisukoht, et ettevõtja pädevuses on määratleda, missugust informatsiooni ta ärisaladuseks loeb. Samas ei saa jätta tähelepanuta, et **kui ettevõtja on tunnistanud mingi teabe ärisaladuseks, ei saa sellest veel järeldada, et tegu on ärisaladusega**, kuna viimase määratlemisel tuleb lähtuda objektiivselt olukorrast, mitte üksnes ettevõtja subjektiivselt tahtest. Subjektiivselt peab teave olema ärisaladusena määratletud ja omaja poolt sellisena kaitstud. **Objektiivselt aga tuleb tuvastada, et teabe sisu ei ole üldsuse jaoks teada ning et teabe sellisena hoidmine omab teatavat objektiivset väärtust.**“

11. Ka muudes kohtuasjades on kohus juurdepääsupiirangu seadmist selgitanud. Tallinna Halduskohus on 17.10.2025 lahendi 3-24-3120 p-s 38 öelnud:

„AvTS § 35 lg 1 p 17 kohaselt kohustab teabevaldajat tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust. **AvTS § 35 lg-s 1 sätestatud aluste esinemisel ei kohaldu juurdepääsupiirang siiski vahetult seaduse alusel, vaid AvTS § 34 lg 2 kohaselt tuleb juurdepääsupiirangu kehtestamine asutuse juhil otsustada** (Riigikohtu 10.09.2021 otsus nr 3-19-2069, p 13). Teabevaldaja ei või AvTS § 23 lg 1 p 1 alusel teabenõude täitmisest keelduda, kui asutuse juht pole teabele juurdepääsupiirangut kehtestanud (Riigikohtu halduskolleegiumi 10.09.2021 otsus nr. 3-19 2069/19, p 15).“

12. Selles samas asjas on kohus viidanud, et põhjendused, miks, millistel kaalutlustele tuginedes ja kelle otsusega kaebaja juurdepääsu nõutud teabele piiratakse, peaks ilmnema teabevaldaja vastuskirjast (otsuse p 38).

13. Riigikohus on korduvalt selgitanud, et AvTS §-s 35 sätestatud aluste esinemisel ei kohaldu juurdepääsupiirang vahetult seaduse alusel, vaid juurdepääsupiirangu kehtestamine tuleb asutuse juhil otsustada (RHKo 3-20-1265, p 24; RKPJKo 5-25-48, p 12). Riigikohus on öelnud ka seda, et juhul, kui tegemist on AvTS § 35 lõike 1 loetelus nimetatud teabega, on **teabevaldajal kohustus juurdepääsupiirangu seadmise vajadust igal üksikjuhul eraldi hinnata** (RKPJKo 5-25-3, p 18).

14. Mis puudutab ärisaladust, siis halduskohus on selgitanud, et AvTS § 35 lg 1 p-i 17 puhul piisab nimetatud õigusnormi kohaldamisest selle rakendajal põhjendatud kahtlusest, et teabe avalikustamine võib olla ärisaladusele kahjulik (TrtHKo 3-22-867, p 34.8).

15. Eeltoodu viitab sellele, et teabevaldaja ei saa käsitleda igasugust teavet ärisaladusena, vaid kui teabevaldajani jõuab teave võimalikust ärisaladusest (näiteks kui äriühing seda ütleb), siis peab teabevaldaja hindama, kas saadud teabele tuleb kehtestada juurdepääsupiirang selle teabe kaitseks või on tegemist teabega, mida on võimalik anda üldiseks kasutamiseks (AvTS § 3¹ lg 3). Seejuures on juurdepääsupiirangu seadmise kohustus teabevaldajal, mitte näiteks pakkumuse teinud äriühingul. AvTS § 34 lg 2 järgi on teabevaldajast asutuse juht see, kes võib tunnistada teabe asutusesiseseks kasutamiseks, kehtestades sellele juurdepääsupiirangu. Seega peab teabevaldaja teabele juurdepääsupiirangut seades omalt poolt hindama, kas ärisaladusena märgitud teave ka tegelikult objektiivselt ärisaladuse tunnustele vastab. Nii ei piisa üksnes äriühingu(te) märkusest, et tegu on ärisaladusega, vaid teabevaldaja peab kontrollima, kas vaidlusalune teave vastab

ärisaladuse tunnustele ning kas selle avalikustamine võiks kahjustada äriühingu ärihuve. Selle hindamisel tuleb lähtuda EKTÄKS § 5 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidest. Kui juurdepääsupiirangu seadmiseks alus puudub, ei ole teabevaldajal õigust teavet ärisaladusele viidates juurdepääsupiiranguga teabeks tunnistada. AvTS § 35 lõike 1 punkti 17 kohaldamise üle otsustab seega teabevaldaja, kes vastutab ka piirangu õiguspärasuse põhjendamise eest.

16. Juhul kui lähtuda tõlgendusest, et äriühing võib viidata igasuguse teabe puhul ärisaladuse olemasolule ja teabevaldaja ei peagi omalt poolt juurdepääsupiirangu seadmist põhjendama ega ärisaladust objektiivselt omalt poolt tuvastama, siis võib see viia selleni, et äriühing saab sisuliselt igasuguse teabe kohta väita, et tegemist on ärisaladusega, mis vajab avalikkuse eest kaitsmist. Sellise lähenemise korral kaotaks ärisaladuse regulatsioon oma mõtte, sest äriühing võiks piiranguteta ja kontrollimatult määratleda kogu teabe ärisaladusena. Seetõttu peab haldusorgan teabele juurdepääsupiirangut seades ise EKTÄKS § 5 lg 2 abil hindama, kas see vastab objektiivselt ärisaladuse tunnustele.

17. AKI märgib, et 19.06.2026 teabenõude vastuskirja teisele küsimusele antud põhjendused on põhjalikud ning neist nähtub, millistel asjaoludel pidasid riigihanke pakkujad kõnealust teavet oma ärisaladuseks. Nende põhjenduste pinnalt oleks olnud PPA-l võimalik ka omalt poolt tuvastada, kas vaidlusalune teave vastab objektiivselt ärisaladuse tunnustele ning kas sellele teabele juurdepääsupiirangu seadmine on põhjendatud. Samas nähtub PPA 24.07.2026 selgitusest, et PPA ei hinnanud iseseisvalt, kas tegemist on pakkuja ärisaladusega, vaid tugines selles küsimuses üksnes pakkuja seisukohtadele.

18. Seetõttu leiab AKI, et teabevaldaja oleks pidanud juurdepääsupiirangu kehtestamisel ja teabenõudele vastamisel sõnaselgelt kajastama, et ta on ise hinnanud asjakohase teabe vastavust ärisaladuse tunnustele ning jõudnud (pakkujatega samasugusele) järeldusele, et juurdepääsupiirangu kohaldamiseks esineb alus. Käesoleval juhul jäi selline iseseisev hinnang ja selle kajastamine teabenõudele vastamisel puudulikuks.

Juurdepääsupiirangu põhjendatus

19. AKI ei anna käesolevas vaideotsuses lõplikku hinnangut sellele, kas teabenõudes küsitud teave kujutab endast ärisaladust või mitte, sest AKI ei saa käesolevas menetluses asuda PPA kui teabevaldaja asemel tuvastama, kas vaidlusalune teave vastab konkreetsel juhul ärisaladuse tunnustele. Nagu eespool selgitatud, on juurdepääsupiirangu kehtestamise eelduste kontrollimine teabevaldaja, mitte järelevalveasutuse ülesanne. Samas peab AKI vajalikuks märkida, et vaide esitaja seisukohad, mille kohaselt toodete nimetused ei saa mitte mingil juhul olla seotud ärisaladusega ja et toodete nimed kui avalik teave ei muutu salajaseks üksnes seetõttu, kas pakkumus tunnistati vastavaks või mitte, ei ole iseenesest korrektsed.

20. AKI on juba 31.12.2025 samade poolte suhtes tehtud vaideotsuses öelnud, et **ei välista**, et ärisaladusena võib käsitleda teavet, **milliseid konkreetseid tooteid** pakkujad on tarninud, kuna teave pakkuja äripartnerite kohta võib olla nende ärisaladus. Samuti nähtub PPA 19.06.2026 teabenõude vastusest argument, et vastavaks tunnistatud pakkumuste puhul võib toodete ja hinnainfo koosmõju avaldada teavet pakkuja äritegevuse kohta ulatuses, mis võib mõjutada nende konkurentsiolukorda. Seetõttu ei saa ainuüksi asjaolust, et toodete nimetused on üldiselt avalikult teada, automaatselt järeldada, et kogu nendega seotud teave on välistatud ärisaladuse kaitse alt. Ärisaladuseks märgitud teavet tuleb käsitleda kogumis selles mõttes, et toote nimetused üksinda ei pruugi olla ärisaladus, kuid toodete nimetused koos hindadega juba võib olla, kuivõrd see teave võib anda konkurentidele ebaausa konkurentsieelise. Lõppastmes peab aga teabevaldaja hindama ja põhjendama, mis, miks ja mis ulatuses on tema hinnangul juurdepääsupiiranguga teave.

Kokkuvõte

21. Eeltoodust tulenevalt leiab AKI, et PPA on vaide esitaja 05.06.2026 teabenõude teises

küsimuses küsitud teabele kohaldanud juurdepääsupiirangut AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel, kuid ei ole omalt poolt küsitud teabele juurdepääsupiirangut kohaldades tuvastanud, kas see teave ka tegelikult juurdepääsupiiranguga on, st kas teave vastab objektiivselt ärisaladuse tunnustele. AKI ei saa järelevalvemenetluses asuda teabevaldaja eest või asemel ise seda tegema. Selle hinnangu peab andma teabevaldaja, kes on teabele juurdepääsupiirangu kehtestanud. Seega tuleb PPA-l vaide esitaja 05.06.2026 teabenõude teine punkt uuesti läbi vaadata, hinnata, kas küsitud teave vastab objektiivselt ärisaladuse tunnustele. Sõltuvalt tulemusest on PPA-l võimalik oma 19.06.2026 teabenõude vastuskirja teise punkti vastust täiendada või juhul kui PPA omalt poolt hinnates jõuab arusaamisele, et objektiivselt ei ole tegemist ärisaladusega, siis jätta juurdepääsupiirang selles osas kohaldamata.

(allkirjastatud digitaalselt)

Agnes Järvela
jurist
peadirektori volitusel